

Raadsvoorstel

AGENDAPUNT NO. 10

Voorstel tot kennisneming van de jaarstukken 2018 en de Kadernota 2020-2023 van de VNOG en een zienswijze indienen op de Begrotingswijziging 2019 en concept-Programmabegroting 2020-2023 van de VNOG

AAN DE RAAD

Samenvatting

Het college wordt verzocht kennis te nemen van de voorlopige Jaarstukken 2018 van de VNOG en de Kadernota 2020-2023 van de VNOG en de gemeenteraad dit voor te leggen. Tevens wordt het College verzocht de gemeenteraad te verzoeken een zienswijze op de Begrotingswijziging 2019 en op de concept-Programmabegroting 2020-2023 van de VNOG in te dienen.

Inleiding

Per brief van 11 april 2019 verzocht de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) aan het gemeentebestuur van Aalten om kennis te nemen van de Voorlopige Jaarrekening 2018 en Kadernota 2020-2023. In een dezelfde brief vraagt de VNOG de Begrotingswijziging 2019 en Concept Programmabegroting 2020 – 2023 voor een formele zienswijze aan de gemeenteraad voor te leggen. Mocht de gemeenteraad een formele zienswijze op de concept-Programmabegroting 2020-2023 in willen dienen, dan moet deze zienswijze uiterlijk 26 juni 2019 kenbaar zijn gemaakt aan het Dagelijks Bestuur (DB) van de VNOG.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

Rampenbestrijding. Wet gemeenschappelijke regelingen.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden de Voorlopige Jaarstukken 2018 en Kadernota 2020-2023 ter kennisname aangeboden.

Het DB van de VNOG heeft, op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, een informatieplicht. Deze informatieplicht bestaat onder andere uit het aanbieden van de Voorlopige Jaarstukken en de Kadernota aan de gemeenteraden. Met dit voorstel biedt de VNOG u dan ook de Voorlopige Jaarstukken 2018 en Kadernota 2020 - 2023 ter kennisname aan.

Voorlopige Jaarstukken 2018

De Voorlopige Jaarstukken 2018 zijn nog niet voorzien van een goedgekeurde accountantsverklaring. De verwachting is dat bij de vaststelling van de Jaarstukken 2018, in het Algemeen Bestuur (AB) van 27 juni aanstaande, de accountant een goedgekeurde accountantsverklaring heeft afgegeven.

Daarnaast is het jaarverslag ook een onderdeel van de Voorlopige Jaarstukken 2018. In het jaarverslag wordt per programma een toelichting gegeven op de behaalde doelen, geleverde inspanningen en resultaten.

Uit de Voorlopige Jaarstukken 2018 blijkt een negatief resultaat van € 2.354.917 en na bestemming het reële resultaat € 2.854.917. Dit verschil van het resultaat voor en na bestemming zit in de in 2018 ontvangen geormerkte bijdrage in de nog te verwachten frictiekosten meldkamer van het ministerie van Veiligheid en Justitie van € 500.000.

Het negatieve resultaat van € 2.854.917 ligt in lijn met de prognoses zoals geschetst bij de 2e financiële verkenning 2018 en de conclusies van de gemeentelijke Commissie Van der Jagt - Van Arkel. Hierover bent u op 6 maart in het gemeentehuis van Doetinchem geïnformeerd.

Reden tot dit negatief resultaat zijn in hoofdlijnen veroorzaakt door:

- het invullen van vacatures en het uitvoeren van het investeringsprogramma;
- fouten in de begroting zoals de lage indexering op loonkosten (incl. vrijwilligersvergoeding), vervangingsinvesteringen exclusief btw en geen prijsindexering;
- niet voldoende beheersen van budgetten; onvoldoende budgetdiscipline;
- kortetermijndenken (de oorzaak van eerdere overschotten was een gevolg van onderuitputting);
- geen zero-based begroting maar een korting van 2,4 miljoen;
- te snel inboeken besparingen;
- eer inhuur.

Daarnaast geeft de VNOG aan dat de begroting inmiddels zo strak is ingericht dat er geen ruimte is om onvoorziene, niet uit te stellen en/of niet beïnvloedbare zaken op te kunnen vangen.

In de Voorlopige Jaarstukken 2018 kunnen nog mutaties worden opgenomen. Ook bevat het geen voorstel tot dekking van het nadeel. Op 27 juni 2019 worden de definitieve Jaarstukken 2018 in het AB van de VNOG behandeld. Dan neemt het AB een besluit over de wijze waarop het negatieve jaarresultaat van € 2.854.917 zal worden gedekt.

Als er geen andere dekkingsmogelijkheden voor handen zijn (waar het op dit moment naar uit ziet), zullen de 22 gemeenten een negatief jaarresultaat van € 2.854.917 moeten dragen. Op grond van de percentages van het verdeelmodel 2018 heeft dat de voor Aalten een nadelig effect van € 93.333.

Tot slot treft u in de bijlage de Voorlopige Jaarstukken 2018 ter kennisname aan.

Kadernota 2020-2023

De Kadernota 2020-2023 van de VNOG beschrijft de uitgangspunten voor de begroting 2020 en verwachte ontwikkelingen voor de komende jaren. Gezien de financiële positie van de VNOG zijn reparaties en keuzes nodig om de VNOG voor de lange termijn financieel gezond te maken, gezond te houden en de maatschappelijke opgave van de organisatie te kunnen (blijven) uitvoeren. Deze Kadernota voorziet hierin.

De gemeentelijke Commissie (Commissie Van der Jagt - Van Arkel) heeft een analyse uitgevoerd naar het huidige dienstverleningsniveau en binnen de huidige organisatie inrichting. De commissie constateert tekorten op een aantal belangrijke onderdelen, schetst de oorzaken en komt met suggesties hoe tekorten kunnen worden opgeheven. De Commissie heeft niet gekeken naar nieuw beleid. Op basis van deze aanbevelingen bevat de Kadernota structurele voorstellen om knelpunten te repareren. Verder bevat de Kadernota ook beleidskeuzes voor gewenste structurele reparaties. De gemaakte keuzes zullen een plek vinden in de Kadernota 2021 die in december zal voorliggen. De Kadernota 2020 bevat dus géén voorstellen voor nieuw beleid. De afweging van nieuw beleid 2021 en verder volgt in de diepgaande discussies en keuzes in het VNOG bestuur die in september 2019 worden gemaakt.

Daarnaast is het gebruikelijk dat de Kadernota meerdere jaren vooruit kijkt. Maar juist omdat visievorming nu plaatsvindt, kunnen voor de jaarschijven 2021-2023 van sommige thema's de mogelijke financiële effecten (kosten en besparingen) op dit moment alleen globaal en onder voorbehoud worden benoemd dan wel als P.M. post.

Tot slot treft u in de bijlage de Kadernota 2020-2023 VNOG ter kennisname aan.

De begrotingswijziging 2019 volgt de aanbevelingen van de gemeentelijke Commissie (Commissie Van der Jagt - Van Arkel) op.

Zoals hierboven staat beschreven, heeft een gemeentelijke Commissie (Commissie Van der Jagt - Van Arkel) een analyse uitgevoerd naar het huidige dienstverleningsniveau en binnen de huidige organisatie inrichting. De uitkomsten zijn vervolgens met bevindingen en aanbevelingen in december jl. aan het AB van de VNOG gepresenteerd. Op basis van de aanbevelingen is er een concept voor een begrotingswijziging voor 2019 opgesteld (met een incidenteel effect). Met deze begrotingswijziging wordt voor 2019 een incidentele reparatieslag uitgevoerd. Het doel hiervan is dat de VNOG haar taken kan blijven uitvoeren. De reparatie richt zich op die onderwerpen die cruciaal zijn voor de primaire, wettelijke taken van de VNOG en haar maatschappelijke opgave.

De begrotingswijziging 2019 is als bijlage bijgevoegd.

De gemeentelijke bijdrage gaat omhoog en dat vraagt om een zienswijze van de gemeenteraad.

De begrotingswijziging leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdragen. Reparatie is vanaf 2020 opgenomen in de Kadernota 2020-2023. De begrotingswijziging 2019 en de Kadernota 2020 passen in een groter traject van visievorming en heroriëntering dat de VNOG nu doorloopt. In de AB-tweedaagse van september aanstaande zullen fundamentele keuzes voorliggen over de richting die de organisatie opgaat in de verdere toekomst. Op basis van die keuzes wordt de begroting waar nodig bijgesteld. In de aanloop naar deze tweedaagse is het mogelijk dat er gedurende 2019 tussentijds al begrotingswijzigingen voorliggen, zodat passend in de lopende visievorming al zaken kunnen worden bijgesteld. Opgemerkt dient te worden dat aan de directie is gevraagd om elke uitgave nadrukkelijk tegen het licht te houden.

Opgemerkt dient te worden dat de gemeentelijke Commissie (Commissie Van der Jagt - Van Arkel) de begrotingswijziging heeft geadviseerd. Het advies is een substantiële structurele reparatie door te voeren om de structurele tekorten te kunnen opheffen. In de begrotingswijziging 2019 wordt dan ook voorgesteld om de totaal gezamenlijke gemeentelijke bijdrage voor 2019 eenmalig te verhogen met € 4.499.400. Dit bedrag wordt bij de gemeenten in rekening gebracht conform de percentages van het verdeelmodel 2019. Voor de gemeente Aalten betekent dit een verhoging van maximaal € 147.035.

De raad van de gemeente Aalten is in maart bijgepraat over de huidige situatie en in het vervolg wordt zij ook betrokken bij de keuzes die gemaakt moeten worden. In juni 2019 zullen opnieuw drie gezamenlijke raadsbijeenkomsten door de VNOG worden georganiseerd waarbij de stand van zaken wordt toegelicht.

Geadviseerd wordt om in te stemmen met de zienswijze die eveneens van toepassing is op de hierna volgende begroting 2020-2023.

De concept-Programmabegroting 2020-2023 is gebaseerd op de Kadernota 2020-2023 van de VNOG.

De concept-Programmabegroting 2020-2023 begroting is een uitwerking, namelijk de eerste jaarschijf, van de Kadernota 2020-2023, die na een bewogen proces over de financiële situatie van de VNOG door het AB is vastgesteld op 28 maart 2019. De Kadernota heeft een aanzienlijk financieel effect voor de gemeenten. In het traject in aanloop naar de Kadernota is hier uitgebreid aandacht voor geweest, waarbij ook via raadsinformatiebijeenkomsten begin maart de raden zijn geïnformeerd. De concept-Programmabegroting beschrijft de doelen, activiteiten en de budgetten van de VNOG voor 2020 en geeft op hoofdlijnen een financiële doorkijk voor de periode tot 2024.

De concept-Programmabegroting 2020-2023 past in een groter traject van visievorming en heroriëntering dat de VNOG nu doorloopt. In de AB-tweedaagse van september aanstaande zullen fundamentele keuzes voorliggen over de richting die de organisatie opgaat in de verdere toekomst, volgend uit de uitwerking van de Bestuursopdracht van de directeur, bestuurlijke keuzes over ambities en visievorming. Op basis van die keuzes wordt de begroting waar nodig bijgesteld. Uiteindelijk krijgen

de gemaakte keuzes een plek in de Kadernota 2021 die in december aanstaande zal voorliggen (en waar nodig in de daarop volgende Kadernota's).

De vastgestelde Kadernota 2020-2023 is verwerkt in de concept-Programmabegroting 2020-2023. Voorgesteld wordt om de gemeentelijke bijdragen voor 2020 te verhogen. De bijdragen worden bij de gemeenten in rekening gebracht conform de percentages van het verdeelmodel 2020. De verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor 2020 is € 5.853.000. Op grond van de percentages van het verdeelmodel 2020 heeft dat voor de gemeente Aalten een nadelig effect van maximaal € 191.194.

Geadviseerd wordt om als zienswijze vast te stellen dat de Raad akkoord gaat met de conceptbegroting 2020-2023 en daarnaast het AB mee te geven dat:

- de VNOG voor 2020 en verder maximale inspanning pleegt om het financiële tekort zoveel mogelijk te drukken door onder andere de kosten voor inhuur te beperken;
- de VNOG ook voor 2020 moet kijken naar efficiëncyclagen en bezuinigingen en niet alleen oplossingen vindt in het verhogen van de gemeentelijke bijdrage. Hierbij dient de VNOG onder andere alle aanbevelingen uit het rapport 'Inzicht geeft uitzicht' op te volgen;
- de VNOG o.a. op basis van de uitkomsten van de AB-tweedaagse in september aanstaande meerdere scenario's dient uit te werken als antwoord op de vraag welke veiligheidsregio in Noord- en Oost- Gelderland nodig is – op welke wijze en op welk niveau de crisisbeheersing en brandweezorg georganiseerd moeten worden – en welke kosten daarmee gemoeid mogen gaan. Op basis van deze scenario's dient de gemeenteraad haar sturende rol te kunnen pakken door uit meerdere scenario's te kunnen kiezen;
- de VNOG het uiteindelijke gekozen scenario c.q. Kadernota 2021-2024 voor een reactie voorlegt aan alle deelnemende gemeenten;
- de VNOG de gemeenteraden tussentijds moet informeren over de voortgang van het plan van aanpak en de implementatie van alle aanbevelingen uit het rapport 'Inzicht geeft uitzicht' die gedaan zijn door de gemeentelijke Commissie (Commissie Van der Jagt - Van Arkel);
- de gemeente Aalten veel waarde hecht aan de vrijwilligers en de rol die zij vervullen binnen de VNOG en onze samenleving;
- Aalten volgt de Achterhoekse indexeringsmethodiek, deze is voor 2020 gemaximaliseerd op een stijging van de inwonerbijdrage van 2%, daar wordt niet aan voldaan. Gezien de financiële situatie en de opmerkingen daarover in het rapport Van der Jagt is dit niettemin acceptabel. Aangedrongen wordt verder op een toekomstig eenduidige systematiek van indexeren en zo mogelijk aan te sluiten bij de GGD, die in hetzelfde verzorgingsgebied opereert, waar inmiddels een gemeentelijke commissie de indexeringsmethodiek onderzoekt.

Tot slot treft u in de bijlage de concept-Programmabegroting 2020-2023 aan.

Alternatieve beleidskeuzes

Nvt

Financiële consequenties

Voorlopige Jaarstukken 2018

Onder argument 1.1 is aangegeven dat uit de Voorlopige Jaarstukken 2018 blijkt dat er een negatief resultaat € 2.854.917 is. Als er geen andere dekkingsmogelijkheden voor handen zijn (waar het op dit moment naar uit ziet) zullen de 22 gemeenten dit negatieve jaarresultaat moeten dragen. Op grond van de percentages van het verdeelmodel 2018 heeft dat de voor Aalten een nadelig effect van € 93.333. In de gemeentelijke jaarrekening 2018 is deze verhoging reeds opgenomen.

Begrotingswijziging 2019 van de VNOG

De gemeentelijke Commissie (Commissie Van der Jagt - Van Arkel) heeft geadviseerd om een substantiële structurele reparatie door te voeren om de tekorten te kunnen opheffen. In de Begrotingswijziging 2019 wordt om die reden voorgesteld om de gemeentelijke bijdrage voor 2019 eenmalig te verhogen met € 4.499.400. Dit bedrag wordt bij de gemeenten in rekening gebracht conform de percentages van het verdeelmodel 2019. Voor de gemeente Aalten betekent dit een

verhoging van maximaal € 147.035. Na besluitvorming in het AB van de VNOG op 27 juni aanstaande zal dit ook in de gemeentelijke begroting verwerkt worden bij de 2e bestuursrapportage.

Concept-Programmabegroting 2020-2023 VNOG

De vastgestelde Kadernota 2020-2023 is verwerkt in de begroting 2020. Voorgesteld wordt om de gemeentelijke bijdragen voor 2020 te verhogen. De bijdragen worden bij de gemeenten in rekening gebracht conform de percentages van het verdeelmodel 2020. De verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor 2020 is € 5.853.000. Op grond van de percentages van het verdeelmodel 2020 heeft dat de voor Aalten een nadelig effect van maximaal € 191.194. Voor de gemeente Aalten is dit bedrag meegenomen in de Kadernota 2020-2023.

Opgemerkt dient te worden dat op dit moment onbekend is wat de hoogte van de gemeentelijke bijdrage gaat worden vanaf 2021 en verder. In de AB-tweedaagse van september aanstaande zullen fundamentele keuzes voorliggen over de richting die de organisatie opgaat in de verdere toekomst. Op basis van die keuzes wordt de begroting waar nodig bijgesteld. Uiteindelijk krijgen de gemaakte keuzes een plek in de Kadernota 2021 die in december aanstaande zal voorliggen (en waar nodig in de daarop volgende Kadernota's).

Participatie en Communicatie

De zienswijze van de gemeenteraad op de Begrotingswijziging 2019 en concept-Programmabegroting 2020-2023 moet voor 26 juni 2019 kenbaar zijn gemaakt aan de VNOG. De VNOG zal zo snel mogelijk, na uw besluit, per brief in kennis worden gesteld. Deze brief is als bijlage toegevoegd aan dit raadsvoorstel.

De concept-zienswijze kan door de raad geamendeerd worden. Mocht u als gemeenteraad tijdens de raadscommissie op 7 mei of tijdens de raadsvergadering van 21 mei tot een andere zienswijze komen, zal de bijgevoegde brief zo snel mogelijk worden aangepast en verzonden worden richting de VNOG.

De definitieve Begrotingswijziging 2019, Jaarstukken 2018 en concept-Programmabegroting 2020-2023 worden behandeld in de vergadering van het AB van de VNOG op 27 juni aanstaande. Uw zienswijze wordt bij deze besluitvorming betrokken.

Vervolgstappen inclusief tijdpad

Zie Communicatie.

Bijlagen

Concept-Programmabegroting 2020-2023
Begrotingswijziging 2019
Kadernota 2020-2023 VNOG
Voorlopige Jaarstukken 2018

Aalten, 14 mei 2019

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester

De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 mei 2019;

gelet op het bepaalde in Wet gemeenschappelijke regelingen

B E S L U I T

1. kennis te nemen van de jaarstukken 2018 en de Kadernota 2020-2023 van de VNOG;
2. een zienswijze indienen t.a.v. de begrotingswijziging 2019 en de concept-Programmabegroting 2020-2023 van de VNOG zoals geformuleerd in het raadsvoorstel.

AALTEN, 11 juni 2019

De Raad voornoemd,

De Griffier,

M.A.J.B. Fiering

De Voorzitter,

mr. A.B. Stapelkamp